

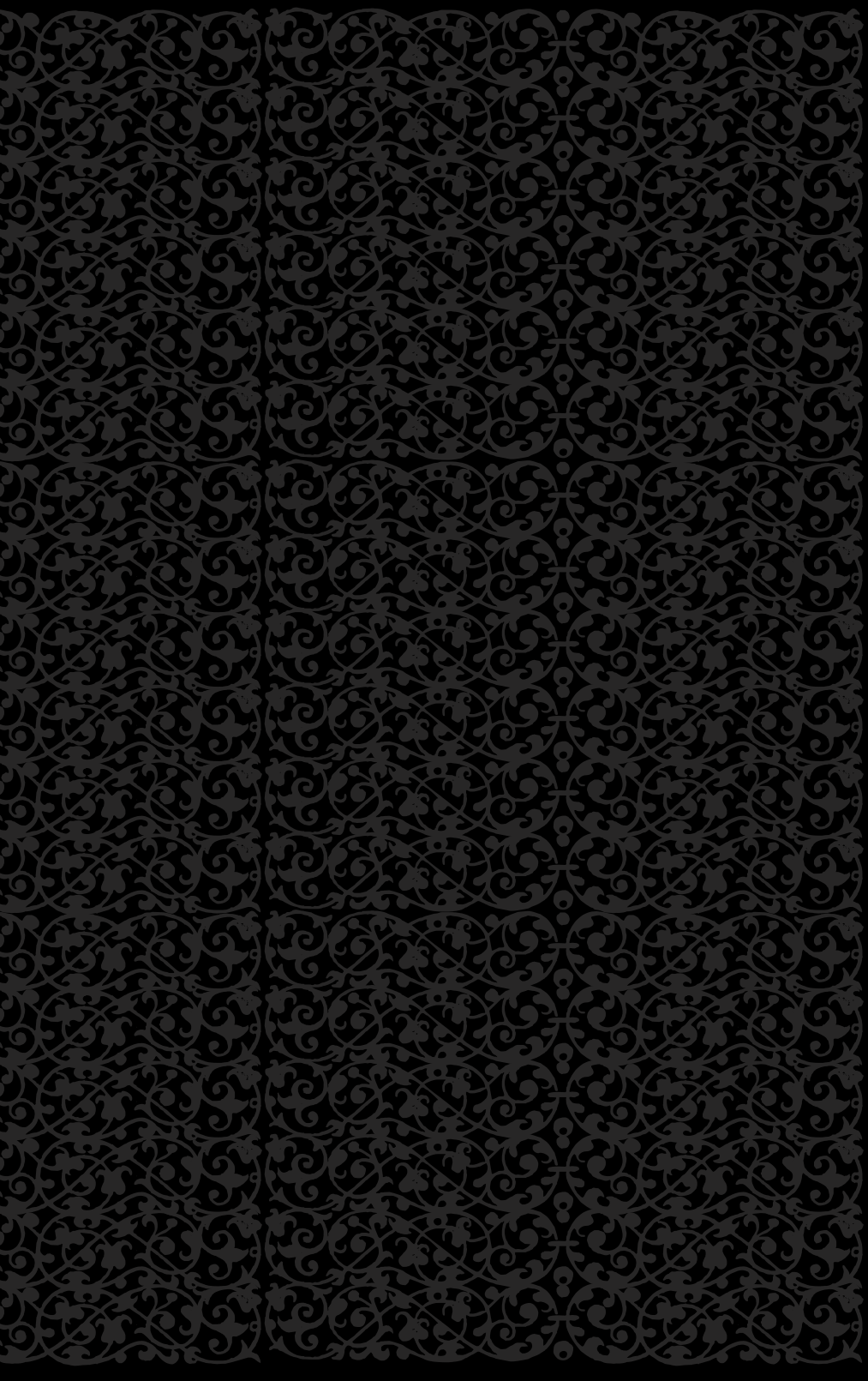
Maria Turtschaninoff

NAONDEL

PUNAISEN LUOSTARIN

KRONIKOITA

TAMMI

Maria Turtschaninoff

NAONDEL

PUNAISEN LUOSTARIN KRONIKOITA

Käsikirjoituksesta suomentanut Marja Kyrö

Kustannusosakeyhtiö Tammi
Helsinki

Pohjoismaiden ministerineuvosto on tukenut tämän kirjan kääntämistä.

Copyright © Maria Turtschaninoff 2016
Kansi ja ulkoasu: Laura Lyytinen
Kannen valokuvat: Istockphoto
Alkuteos: *Naandel. Krönikor från det Röda Klostret*
(Förlaget, Helsingfors 2016)
Painettu EU:ssa
ISBN 978-951-31-9087-3

Ystävälleni Hannalle

Nämä kirjoitukset muodostavat Punaisen luostarin kaikkein salaisimman arkiston. Mukana on kertomus Naondelista ja ensimmäisten sisarten pitkästä matkasta Menoksen saarelle. Meidän matkastamme. Olemme omin käsin kirjanneet kaiken muistiin. Osa on kirjoitettu ennen kuin tulimme Menokselle, osa on nähnyt päivänvalon Punaisen luostarin perustamisen jälkeen. Enemmän osan kirjoituksista pitää pysyä luostarin suojaavien muurien takana. Kertomusten sisältämä tieto on aivan liian vaarallista levitettäväksi. Kronikkamme eivät kuitenkaan saa vaipua täysin unhoon. Luostarin ei sovi milloinkaan unohtaa, mitä jouduimme kärsimään saadaksemme pysytettyä jälkipolville turvasataman, paikan, jossa naiset voivat työskennellä yhdessä ja oppia. Eläköön muisto meistä niin kauan kuin nämä rakennukset seisovat perustallaan.

Kabira, ensimmäinen Äiti, Clarás, joka johti pakomatkaa, Garai, papitar, Estegi, palvelija ja toinen Äiti, Orseola, unienkutoja, Sulani urhea, Daera, ensimmäinen Ruusumme ja Iona, joka katosi.

Kabira

Vähän on niitä, joita olen rakastanut tämän liiankin pitkän elämäni varrella. Kaksi olen pettänyt. Yhden olen surmannut. Yksi on minut hylännyt. Ja henkeni on ollut yhden käsissä. Menneisyydessäni ei ole mitään kaunista. Ei mitään hyvää. Kuitenkin pakotan itseni katsomaan nyt taaksepäin, muistamaan Ohaddinin, palatsin ja kaiken mitä siellä tapahtui.

Ohaddinissa ei ollut palatsia, ainakaan aluksi. Oli ainoastaan isäni talo. Perheemme oli varakas. Talomme vanha ja ylväs, sitä ympäröi maustemetsä, useampi hedelmätarha ja laajat okara-, nisu- ja valmupellot. Itse talo sijaitsi kauniilla paikalla painanteessa kukkulan juurella, kesäisin keskipäivän kuumimpina hetkinä kukkula soi varjoa, ja talvisin se suojausi ankarilta myrskysateilta. Seinät olivat ikivanhat ja paksut, rakennettu kivistä ja savesta, ja kattoterassilta oli virstojen näköala yli omien ja naapuritilusten, sieltä näki monta taloa, monta maustemetsää ja Sakanuivirran, joka kiemurteli kohti merta. Lännessä näkyivät Karenokoin pääkaupungin, ruhtinaan kaupungin, Arekon, savut. Meren saattoi erottaa selkeällä säällä hopeisena kangastuksena lounaisen horisontissa.

Tapasin Iskanin maustemarkkinoilla sinä vuonna, jolloin olin täyttänyt yhdeksäntoista. Varakkaan perheen tyttärinä ei ollut minun eikä sisarteni Aginin ja Lehanin asia myydä kotitilamme osuutta kanelinkuoresta, maustebaosta ja etsestä. Myynnistä huolehti tilan vouti ja hänen pieni

työntekijäkuntansa isän ja veljemme Tiheen valvonnassa. Muistan vaunukaravaanit täynnään kanelinkuorisäkkejä ja baonyyttejä ja kiiltävän punaisia kekoja etsenjyviä, muistan kuinka karavaanit kiemurtelivat kartanolta juuri kun aurinko nousi Arekon ylle. Isä ja Tihe ratsastivat ensimmäisinä hyvin suitability hevosilla, ja kunkin vaunukuorman sivulla hevosten rinnalla kulki kaksi työntekijää kumminkin puolin osoittamassa isän mahtia ja suojaamassa vaunuja varkailta. Äiti, sisareni ja minä matkustimme karavaanin viimeisissä vaunuissa, suojanamme vihreä silkkikatos. Kultakirjottu kangas päästi lävitseen miellyttävän valon, ja me tärskähtelimme pitkin epätasaista tietä ja juttelimme. Se oli Lehanin ensimmäinen matka maustemarkkinoille, ja hän kihisi uteliaisuutta ja kysymyksiä. Kun olimme puolimatassa, äiti otti esiin höyryssä kypsennetyt, taikinakuoreen kätkeytyt ja makeaksi maustetut possunlihanyytit, tuoreita taateleita sekä kylmää vettä, johon antoivat makua appelsiinit. Kun vaunut tärskähtivät yhteen tien lukuisista suurista kuopista, Lehan läikytti lihan lientä uudelle keltaiselle silkkijakulleen ja Agin torui häntä. Juuri Agin oli kirjjonut appelsiinin kukkia jakun kalvosinten ja pääntien ympäri. Mutta äiti katseli yli kukkivan okarapellon eikä sekaantunut tyttöjen kiistaan. Yhtäkkiä hän kääntyi minun puoleeni.

”Tapsin isäsi kun okara kukki. Hän antoi minulle kimpun valkoisia kukkia tavatessamme toisen kerran, ja minä tuumin, että mahtoipa olla köyhä mies. Muut nuoret miehet antoivat valituilleen orkideoja ja kallisarvoisia kankaita tai kultakivi- ja hopeakoruja. Hän sanoi, että muistutin okaran kukan silkinpehmeää terälehteä. Järkyttävää mieheltä sanoa sellaista nuorelle tytölle!” Äiti nauraa kihersi. Minä puraisin mehukasta taatelia ja hymyilin. Äiti oli kertonut

tarinan heidän tapaamisestaan moneen kertaan. Se oli yksi meidän lempitarinoitamme. Äiti ja isä olivat tavanneet purolla, josta äidillä oli tapana käydä hakemassa vettä ja jonka ohi isä oli sattunut ratsastamaan kotimatallaan Arekosta, jossa hän oli käynyt ostamassa uusia työkaluja talon tarpeisiin. Hän oli isänsä ainut poika ja perillinen, mutta hän ja äiti olivat paljastaneet nimensä toisilleen vasta tavatessaan kolmannen kerran.

”Olin jo menettänyt sydämeni”, äiti jatkoi ja huokasi. ”Olin jo mielessäni valmis sitoutumaan mieheen, jolla ei ollut varallisuutta, ja ajattelin että samapa tuo, olkoon sitten vaikka runoilija. Mutta sitten sain...”

Siihen me siskokset täydensimme: ”...sekä rahaa että runoutta!” Äiti näpäytti minua leipälaukun läpällä polville.

”Te julkeat, kaakattavat hanhet!” Mutta hän hymyili, edelleen uppoutuneena muistoihin.

Ehkä juuri hänen virittämänsä mielentila sai minut näkemään Iskanin heti, kun olimme ehittäneet ruhtinaan puutarhaan. Aina maustemarkkinoiden yhteydessä ruhtinas luovutti upean puutarhansa ylhäisten perheiden rouvien ja tytärten käyttöön. Miehet, pojat ja työntekijät hoitivat hikiset ja raskaat työt ja huutokauppasivat talon mausteet maustetorilla lähellä satamaa. Kauppiaat läheltä ja kaukaa saapuivat purjelaivoilla ja maksoivat ruhtinaalle hyvän hinnan saadakseen ostaa Karenokoin kysytyjä mausteita. Ulkomailla meidän mausteistamme maksettiin päätä huimaavia summia, ja kuta kauemmas kauppiaat purjehtivat, sitä enemmän mausteet maksoivat. Mausteet olivat perustaan ja ruhtinaan hyvinvoinnille.

Kun tulimme Kuiskausten portille, joka johtaa ruhtinaan puutarhaan, saimme odottaa hetken, jotta edellisten

vaunujen matkustajat ennättivät astua ulos. Lehan kurkotti uteliaana vaunuista silmäilläkseen muita naisia, mutta Agin veti hänet kiireesti sisään.

”Noin ei käyttydy säätyläistyttö!”

Lehan kallistui takakenoon käsivarret ristissä ja rypisti otsaansa, mikä sai äidin huomauttamaan kiireesti: ”Hapan naama tarvelee kauneutesi”. Sitä hän oli toittanut siitä lähtien kun Lehan syntyi, sillä Lehan oli meistä kolmesta kaunein. Hänen ihonsa oli aina raikas kuin ruusun terälehti, vaikka hän olisi ollut ulkona auringonpaisteessa tuntikausia ilman suojaavaa, leveälieristä olkihattuaan, ja silloinkin vaikka oli itkenyt itsensä uuvuksiin, kun äiti ja isä olivat kieltäneet häneltä jotain. Hänen hiuksensa olivat paksut ja mustat kuin noki, ne kehystivät hänen sydämenmuotoisia kasvojaan ja suuria ruskeita silmiään toisin kuin minun ohuet hiukseni milloinkaan. Aginilla oli meistä kolmesta kaikkein jyhkeimmät kasvot ja suuret kädet ja jalat. Isä laski toisinaan leikkiä, että Agin oli hänen toinen poikansa. En tiedä, tarkoittiko hän sillä mitään sen kummempaa, mutta Agin pahastui kovasti. Hän oli meistä kolmesta se hyvä. Se, joka huolehti sekä minusta, vaikka olin häntä vanhempi, että Lehanista ja Tihestä. Se, joka toimitti esi-isien uhrit, vaikka se kuului minun tehtäviini, koska olin perheen vanhin tytär. Unohdin velvollisuuteni jatkuvasti, ja silloin Agin lähti yksitoikkoiselle vaellukselle ylös hautakukkulalle ja poltti suitsukkeita ja tupakanlehtiä lepyttääkseen esi-isien henget. Lähde oli tehtävistäni ainoa, jonka minä todella hoidin. Huolehdin sen puhtaudesta, lakaisin sen ympäristön ja ongin haavilla kuolleet lehdet ja hyönteiset sen silmästä. Mutta se johtui vain siitä, että sisarukseni eivät tunteneet lähteen salaisuutta.

Saatoin nähdä omalta paikaltani vaunuista paljon, vaikka en kurkottanutkaan ikkunasta kuten Lehan. Kalliisiin, jalokivien väreissä kimalteleviin silkkijakkuihin pukeutuneita naisia ja tyttöjä laskeutui vaunuista hiukset hopeaketju- ja rahakoristeista raskaina. Muutama nuori tyylikäs hovimies, joilla oli hyvin hoidettu parta ja ruiskukansininen paita väljien valkoisten housujensa päällä, auttoi naisia alas, kun taas pikkutyöt, jotka olivat arvattavasti ruhtinaan jalkavaimojen tyttäriä, ripustivat kukkaseppeleitä tervetuloivotukseksi vieraiden kaulaan. Yksi nuorista miehistä oli päättään pidempi muita. Hänen kauluksensa hopeaompeleista saatoin lukea, että hän oli hovissa hyvin korkeassa asemassa, lähellä ruhtinasta. Hänen hiuksensa olivat hyvin lyhyet ja hänen silmänsä harvinaisen tummat. Kun vaunumme vierivät portille, juuri tämä nuori mies astui esiin, ojensi kätensä ja auttoi äidin alas vaunuista. Äiti taivutti arvokkaasti päätään ja otti vastaan pikkutyttöjen kukkaseppeleet, ja nuorukainen kumarsi ja kääntyi takaisin vaunuihin päin. Kohti minua. Ojensin käteni, ja hän tarttui siihen. Hänen kätensä oli kuiva ja lämmin ja aivan pehmeä. Hän hymyili minulle, hänen suunsa oli hyvin täyteläinen ja huulensa punaiset.

”Tervetuloa, Kabira ak Malik-cho.” Hän näytti olevan hyvin perillä asioista. Tosin lienee ollut helppo päätellä, että perheen vanhin tytär astuisi vaunuista äitinsä jälkeen. Ja äidin yhdeksästä hopeakäädystä saattoi nähdä, että olimme cho-sukua. Kapusin varovasti alas, mutta en vastannut pojan hymyyn. Se ei ollut sopivaa. Hän piteli kättäni kädessään. ”Nimeni on Iskan ak Honta-che, palveluksessanne. Lamella on tarjolla virvokkeita. Teidän on varmasti kuuma pitkän matkan jälkeen.” Minä kumarsin, ja hän päästi käteni. Hän auttoi Aginin vaunuista puhuttelematta häntä,

mutta kun Lehan kapusi alas, näin kuinka nuoren miehen katse viiپی tytön hiuksissa, hänen ihollaan. Silmissään.

”Tule, Lehan.” Tartuin tyttöä kädestä. ”Lampi on tuolla päin.” En tahtonut olla epäkohtelias, joten kumarsin vielä kerran Iskanille. ”Che.”

Hän hymyili edelleen kuin olisi nähnyt sisimpääni.

Vedin Aginin ja Lehanin mukaani. Lehan oikein nieli silmillään kaiken mitä ikinä näki. Kauniisti pukeutuneet naiset. Puutarhakäytävät, jotka oli katettu murskatuilla simpukankuorilla. Kukkapenkit tuoksuvine kukkaumppuineen, ja niiden vaiheilla liihottavat kämmenenkokoiset perhoset. Kaikkialla solisi kristallinkirkkaita suihkulähteitä, ja yllemme levittyi suuria sateenvarjopuita varjostavine, riippuvine oksineen. Äiti saatteli meitä läpi puutarhan nyökkäillen armollisesti muille harika-matroonille jotka paimensivat tyttäriään pitkin käytäviä, ja minusta tuntui, että myös me tytöt näytimme perhosilta värikkäissä silkkijakuissamme.

Sitten puisto väistyi ja edessämme kohosi palatsi ja sen pihalla suuri helmilampi. Lehanin silmät laajenivat ja hän seisautui. ”En tajunnutkaan, että se on noin suuri”, hän kuiskasi hartaasti.

Ruhtinaan palatsi oli Karenokoin rakennuksista suurin, eikä kukaan saattanut kuvitella mitään mahtavampaa. Se oli kaksikerroksinen ja kattoi puutarhan koko pohjoisosan. Punainen marmori oli peräisin Karenokoin sisämaasta, ja väritään rakennus oli ainutlaatuinen koko valtakunnassa. Kattotiilet olivat mustat ja palatsin puutarhanpuoleinen holvikaariovi leveä ja työstetty ihmeen ihanasta kultafiligraanista. Palatsissa asuivat ruhtinas, hänen lukuisat ruhtinattarensa, jalkavaimonsa ja kaikki hänen sata lastaan sekä hoviväki, jota myös oli osapuilleen sata henkeä.

Kaupunkiin palatsi ei näkynyt, joten vain hyvin harva tiesi, miltä se näytti kattoa lukuun ottamatta.

Olen kuullut, että palatsi on edelleen pystyssä. Enää se ei ole käytössä, luonnollisestikaan.

Lammen ympärillä oli useita pitkiä pöytiä, joita peitti kultakirjottu damasti, ja pöydät notkuivat vadeista, jotka olivat kukkuroillaan jäähdytettyjä hedelmiä, kannuista, jotka olivat täynnä vihreää teetä sekä sokerikuorrutetuista luumuista ja hunajankiiltävistä pasteijoista. Lehan ei voinut lakata tuijottamasta palatsia ja ihmeellistä puistoa eikä saanut palaakaan alas kurkustaan, mutta Agin ja minä söimme hyvällä halulla. Äiti oli löytänyt muutaman tuttavan, joiden kanssa jutella, ja istui heidän seurassaan penkillä jakarandapuun alla ja kannatti pikkutyttöillä itselleen lasikaupalla virvoittavia juomia. Yhtäkkiä huomasin, kuinka pitkä, valkoiseen ja siniseen pukeutunut hahmo lähestyi kohtaa, jossa Lehan seisoi katsellen palatsia. Hän oli Iskan, tuo komea nuorimies portilta. Hän osoitti Lehanille jotain, ja tyttö nauroi ihastuneesti. Äidin kulmakarvat menivät kurttuun ja minä ja Agin huoahdimme kilpaa.

”Minä hoidan tämän”, sanoin ja kiiruhdin Lehanin luo.

”Katso, Kabira, tuo on ruhtinattaren asunto!” Lehan sanoi, kun ehätin hänen luokseen. ”Iskan asuu palatsissa. Hän tapaa ruhtinaan melkein joka päivä!”

Iskan hymyili tytön innokkaalle ilmeelle. Pitikö hänen hymyillä koko ajan?

”Saanko näyttää teille palatsia? Ikävä kyllä toiseen kerrokseen eivät pääse kuin ruhtinas ja hänen perheensä, mutta alakerrassakin on monta kaunista huonetta.”

”Kabira kiltti, voitaisiinko me?” Lehan melkein hyppeli tasajalkaa ihastuksesta. Laskin käteni rauhoittavasti hänen

olalleen, ja ele näytti muistuttavan hänen mieleensä, kuinka harikan tulee käyttäytyä. Hän tyyntyi ja käänsi katseensa maahan.

”Hyvin ystävällistä teiltä, che. Mutta kaksi nuorta naimatonta naista...” Annoin lauseen haihtua hiekkään. Oli todellakin liikaa, että jouduin muistuttamaan miestä siitä mikä oli sopivaa.

Miehen suuret, ruskeat silmät laajenivat, ja hän näytti kauhistuneelta. ”Ei tulisi mieleenikään opastaa teitä sinne yksin! Imettäjäni tulee luonnollisesti mukaan esiliinaksi.”

Lehan tirkisti minua paksujen silmäripsiensä lomasta. Minä puristin huuleni yhteen ja katsoin Iskania, ja jotain ilkkurista kimalsi hänen silmissään. Hän pilaili kanssani!

”Olkoon menneeksi. Tule, Lehan.”

Pujahdin kohti kultaoven portaita. Lehan vingahti ja ryntäsi perääni. Odotimme hetken varjossa oven eteen levitetyn verisimpukanpunaisen katoksen alla, ja kohta Iskan jo tulikin vanha, valkoisiin puettu nainen käsipuolellaan. Nainen nyökkäsi meille happamasti, mutta Iskan ei esitellyt häntä. Sen sijaan hän avasi toisen ovenpuolikkaan ja tarjosi tietä suurellisin elkein.

”Kuin palatsi olisi hänen”, kuiskasin Lehanille, mutta tämä tuijotti jo suu auki sisääntulohallin marmorilattiaa ja mielikuvituksellisesti maalattuja sermejä joita oli ympäri seiniä. Imettäjä istahti puuskuttaen jakkaralle huoneen nurkkaan, ja Iskan hymyili minulle. ”Kuten näette, cho. Kaikki on hyvin säädyllystä.”

Minä tuhahdin, sillä en tiennyt mitä vastata. Iskan asteli Lehanin luo ja seisautui sermin eteen, joka esitti laivaa myrskyssä vihreän saaren edustalla.

”Tämä on mestari Liau ak Tiwe-chin työ.”

Lehanin silmät laajenivat. ”Mutta silloinhan se on yli neljäsataa vuotta vanha!”

”Ruhtinaalla on vanhempiaakin aarteita kokoelmissaan”, Iskan sanoi lempeästi, ja Lehan punastui. Hän riensi seuraavan sermin luo.

”Sisaresi taitaa olla kovin kiinnostunut taiteesta? Iskan tuli viereeni. Seisoin käsivarret ristissä ja kämmenet työnnettyinä hihoihin. Äiti olisi pöyristynyt, jos olisi nähnyt, ja minä huomasin vanhan imettäjänkin kurtistavan kulmiaan.

”Ei nimenomaan. Häntä kiinnostaa ylipäättään kaikki kaunis, kullalla silattu ja kallisarvoinen.” Hellyin. ”Mutta isämme on pitänyt huolen siitä, että me kaikki lapset olemme saaneet klassisen sivistyksen.”

”Niin, teidän isänne on Malik ak Sangui-cho. Teidän tiluksenne sijaitsevat täältä luoteeseen, Halimvuorten tienoilla?”

Nyökkäsin kätkeäkseeni hämmästykseni. ”Tosin ei aivan vuorilla. Niiden ja meidän väliin jää useampiakin maatiloja.” Vilkaisin vaivihkaa Iskanin kauluksen hopeaompeleita. ”Mikä on asemanne ruhtinaan hovissa?”

”Olen kunnioitetun visiirimme, Honta ak Lien-chen poika.”

Olin jo lähtenyt kulkemaan eteläisen seinustan sermien sivuitse, mutta nyt horjahdin ja pysähdyin. Visiirin poika! Ja häntä minä olin nuhdellut ja näpäyttänyt! Otin käteni pois hihoista ja kumarsin syvään. ”Teidän korkeutenne. Suokaa anteeksi. Minä...!”

Hän huitaisi sanoilleni. ”Minusta on parempi olla paljastamatta syntyperääni aivan heti. Niin pääsen tarkemmin perille siitä, mitä kansa todella ajattelee.” Kohotin kiireesti katseeni, ja siinä se oli taas, tuo pilke hänen silmissään. Murtistin suutani.

”Tai saadaksenne selville, kuka on kyllin typerä ollakseen ymmärtämättä kuka olette.”

Minua kiukutti, että hän oli paljastanut minut. Mutta hän tuntui pitävän tilannetta äärettömän huvittavana, ja loppupuolella pientä kierrostamme, joka kulki läpi vastaanottosalien ja niihin sijoitettujen taidearteiden, hän osoitti minulle vähintään yhtä paljon huomiota kuin Lehanille. Hän oli ehtymätön tietolähde mitä tuli kauniisiin maalauksiin, veistoksiin ja seremoniallisiin huonekaluihin ja esineisiin, joita saimme nähdä. Toisin kuin sisartani taidehistoria todella kiinnosti minua, ja vastoin tahtoani kuuntelin innostuneena. Iskanin tapa kertoa oli miellyttävä, paitsi kun hän pilaili kanssani. Hän kertoi luontevasti ja eläytyen, ja ainoa asia, mikä minua häiritsi, oli hänen pyrkimyksensä puhua ikään kuin omistajan oikeudella. Mutta kun hän kääntyi puoleeni ja intoutui selittämään yksityiskohtaa vaikkapa jadeveistoksesta, jolla oli aivan huikea menneisyys, sota-saalista kun oli, hän keskittyi pelkästään minuun. Kuin olisin ollut tärkeäkin henkilö. Joku, jonka kanssa hän todella tahtoi keskustella. Oli vaikea kääntää katsettaan pois hänen tummista silmistään. Kun hän lopulta vei meidät takaisin päivänpaisteeseen ja avasi kultaisen ovenpuoliskon, hänen kätensä hipaisi sattumoisin kättäni.

Kesti pitkään ennen kuin sydämeni tyyntyi sen jälkeen.

Matkustimme kotiin iltahämärissä. Tihe lähti saattajaksemme, isä jäi vielä seuraavaksi päiväksi solmimaan viimeisiä kauppasopimuksia. Tihe ratsasti edellä yhdessä muutaman työntekijän kanssa, jotka matkasivat kärryillä, ja kaksi vuokravartijaa kulki vaunujemme jäljessä. Olimme kotimatalla hiljaisia siinä missä menomatalla olimme pi-

täneet ääntä. Lehan nukkui pää äidin sylissä jo ennen kuin olimme ennättäneet edes kaupungin muurien ulkopuolelle, ja Agin ja minä kääriydyimme kumpikin hiljaisuuteen. En tiedä, mitä Agin ajatteli, ehkä silkkikangaspakkoja, jotka tärskähtelivät näkyviin edellämme kulkevissa vaunuissa. Pääni oli pyörällä klassisista maalauksista, joista olin luke-
nut mutta joita en koskaan ennen ollut omin silmin nähnyt, kaikuvista suurista saleista, joissa oli kullatut katot ja Korkeimman Rauhan valtaistuinsalista ja sen kolmesataa-
vuotisesta vakavuudesta. Mutta jokaisessa muistikuvassa oli mukana myös läpitunkeva silmäpari ja säteilevä hymy. Kallistuin takakenoon tynnyjen varaan ja tuijotin pimeään, joka oli laskeutunut seudun ylle.

Sen vierailun jälkeen Iskan on ollut ajatuksissani joka ikinen päivä.

Seuraavana päivänä isä tuli kotiin pursuillen maustetorin ja tapaamiensa kauppiaiden tarinoita ja myhällen rahakuk-
karo pullollaan hyviä kauppojaan. Kun istuimme illallisella, jonka äiti oli kattanut pihalle varjoisan katoksen alle, isä nuoli rasvan sormistaan, kallistui takakenoon palvelijoiden asettelemien pielusten varaan ja otti kulauksen viiniä mal-
jasta. ”Entä te omat tyttöseni? Oliko teillä mukava päivä?”

Annoin Lehanin lörpötellä puutarhasta ja palatsista ja mukavasta nuoresta miehestä, joka oli näyttänyt meille paikkoja. Itse istuin hiljaa. Isä seurasi Lehania hyvin tark-
kaan hänen puhuessaan. Kun tämä lopulta oli tyhjentänyt sanaisen arkkunsa, isä katsoi mietteliäänä maljaansa. ”En-
nen kotiinlähtöä tapasin erään nuoren miehen. Hän pyysi lupaa saada tulla tervehtimään tyttäriäni, joiden kanssa hän oli viettänyt hyvin miellyttävän päivän palatsissa.”

Kohotin kiireesti katseeni. Kohdatakseni isän silmät.

”Täsmälleen niin hän sanoi. Tervehtimään tyttäriäni. Tunsiko kukaan teistä mieltymystä häneen?”

Lehan punastui ja katsoi maahan. ”Isä, minä...”

”On ilmiselvää, että hän tarkoittaa Lehania”, sanoin matalla äänellä. ”Hän tahtoo tietenkin olla kohtelias.”

”Enpä tiedä, paistoiko hänen sanoistaan vain pelkkä kohteliaisuus”, isä vastasi. ”On tosin tapana, että mies tekee selväksi, ketä talon tyttäristä hän tavoittelee.”

”Minä ajattelin eniten kyllä palatsia”, Lehan tunnusti. ”Mutta ihan mukava Iskankin oli.”

”Lehan on kovin nuori, puolisoni”, sanoi äiti ja kaatoi lisää viiniä isän maljaan. ”Vasta neljäntoista.”

”Mitä isä vastasi hänelle?” Yritin kuulostaa siltä kuin vastaus olisi minulle yhdentekevä.

”Että hän on tervetullut.” Kun äiti vilkaisi isää terävästi, tämä kohautti harteitaan. ”Hän on visiirin poika. Minun asemassani heikäläisille ei aseteta kieltoja.”

”Luulen”, sanoin happamasti, ”että Iskan ei edes ole totunut kieltoihin. Lainkaan.”

Kumarruin eteenpäin ja poimin taatelin kätkeäkseni poskieni normaalia väkevemmän värin. Agin, jolla oli äärettömän tarkka silmä, katsoi minua. Väistin hänen katsettaan. Hän kääntyi isän puoleen.

”Jaksan tuskin odottaa, että saan pistettyä neulani siihen sahaminkeltaiseen raakasilkkiin, isä. Mistä sinä sanoitkaan sen tulleen?”

”Herakista. Moni seurasi kademielin sitä kauppaa sivusta, tytär rakas, usko pois! Mutta olen asioinut saman kauppiaan kanssa vuosikaudet. Hän saa ostaa suuren osan sadostamme hyvin edulliseen hintaan. Vaihdossa minä

puolestani saan ostaa häneltä Herakin raakasilkkiä. Se on hyvin kysyttyä, eikä sitä ole myynnissä kuin muutama erä kerrallaan. Edes ruhtinattarella ei ole yhtä harvinaista kangasta, johon pistää naulansa, Agin!”

Aginia nauratti. ”Niin kuin ruhtinatar itse muka ompelisi, isä! Sinä olet hassu.”

Lähetin sisarelleni salaa kiitollisen hymyn. Nyt kaikki puhuivat kankaasta, kukaan ei puhunut Iskanista.

* * *

Seuraavina viikkoina tutkin tavattoman tarkkaan kahta sydäntä: omaani ja Lehanin. Omani sai minut hämmingin valtaan. Olin tavannut nuoren miehen, joka ärsytti minua, oli täynnä itseään ja osoitti kiinnostusta sisareeni. Miksi en siis voinut lakata ajattelemasta häntä? Miksi unelmoin päivisin hänen silmistään ja hymystään ja näin öisin unta hänen huulistaan? Koskaan aikaisemmin en ollut ollut rakastunut. Aginin kanssa olimme toki yhdessä tirskuineet joistakin naapuruston pojista, mutta se oli ollut pelkkää leikkiä. Samanlaista kuin hiekkakakkujen leipominen lapsena, ennen kuin siirtyy leipomaan oikeita kakkuja jauhoista, hunajasta ja kanelista.

Vaikka kuinka yritin kieltää, minun oli lopulta myönnettävä, että nyt käsissäni oli kanelia ja hunajaa.

Lehanin ajatuksista oli vaikeampi tietää. Hän ei puhunut Iskanista, mutta enhän puhunut minäkään. Yhden ainoan kerran hän mainitsi vierailustamme palatsiin, mutta silloinkin aiheena oli jadevaltaistuini, ei mies, joka oli esitelty sen meille.

Olin täysin vakuuttunut siitä, että hänen sydämensä

leipoi edelleen hiekkakakkuja. Mutta minua se ei rauhoittanut. Iskanin kaltainen mies saisi mitä halusi, ja sisareni oli kaunein tyttö koko Renkassa.

Iskan saapui luoksemme ratsain, aivan yllättäen, eräänä iltana kesän kuumimpaan aikaan. Äiti ja isä toivottivat hänet tervetulleeksi kuin vanhan ystävän. Kuin olisi kuulunut tapoihin, että visiirin poika käy luonamme kylässä. Palvelijat kiitivät edestakaisin kanniskellen hopeatarjottimia, jotka olivat kukkuroillaan taateleita, sokerihuurrettuja manteleita, makeita, ruusuvedellä valeltuja riisikakkuja, jääteetä ja isoäidin reseptin mukaan valmistettuja etikkaluumuja.

Lapsena minä rakastin etikkaluumuja. Isoäiti ehti ennen kuolemaansa neuvoa, kuinka niitä valmistetaan. Melkein kypsät luumut laitetaan etikkasokeriliemeen, johon on lisätty runsaasti mausteita. Niitä syödään kesän kuumimpaan aikaan, sillä vanhan perimätiedon mukaan etikka viilentää ruumista. Meillä oli aina käytössä tuoreita mausteita: kanenlinkuorta saimme suoraan puusta, etsensiemenet tiukkuiivat vielä mehukasta hedelmälihaa. Luumuja syödessä vahva etikka sai silmät vuotamaan, mutta makeus kutitti kielellä, ja kitalaessa maistui mausteiden mehevyys.

Siitä on kauan kun viimeksi olen maistanut etikkaluumuja.

Meitä tyttäriä ei kutsuttu katvehuoneeseen, jossa isä, äiti ja Tihe ottivat vieraan vastaan. Katvehuone oli talon pohjoispuolella, talon takana kohoavan kukkulan katveessa, se oli talon viimein huone pahimmalla kesähelteellä. Lehan, Agin ja minä istuimme ompelustemme ääressä ja yritimme olla menehtymättä uteliaisuuteen. Emme kuulleet mistä neuvoteltiin, mutta ajoittain isän jymisevä nauru kantoi

sisäpihalle, missä istuimme. Kun pimeä alkoi laskeutua, isä kutsui paikalle musikantit, ja jo kohta värähtelivät cinnasoittimen kielet ja tilanen heleät soinnut. Hymyilin kirjontatyöni ääressä. Ei kaikilla harikoilla ollut varaa omiin musikantteihin. Meidän ei tarvinnut hävetä, ei edes visiirin pojan edessä.

Ilta oli jo sametinmusta, ilma täynnä yökyyhkyn kujerusta ja kaskaiden viuluja, kun isän lempipalvelijatar Aikon tuli hakemaan meitä. Laskimme ompeluksemme öljylamppujen viereen, ja minä suoristin Lehanin kauluksen. Noustuamme Agin oikoi muutaman suortuvan otsallani.

”Olen iloinen, että valitsit taivaansinisen jakkusi, Kabira. Näytät siinä aivan kukalta.”

Työnsin Lehanin eteeni. ”Mitä väliä sillä on”, mumisin, ja olin iloinen, että himmeä valo kätki punastumiseni.

Äiti, isä, Tihe ja Iskan istuivat katvehuoneessa pitkän ruusuupuupöydän ympärillä lamppujen valossa. Ikkunat ja ovet olivat auki, joten viileä iltatuuli leyhyi huoneeseen. Lamppuöljy ja ruoka tuoksuivat, vaikka pöytä oli jo korjattu ja vain muutama kulho jääteetä oli jäljellä. Me tyttäret asetuimme polvillemme villamatolle kunnioittavan välimatkan päähän.

”Olet jo tavannutkin kaikki tyttäreni, kunnianarvoisa vieras.” Isä osoitti meitä vuorotellen ikäjärjestyksessä. ”Kabira, tyttäristäni vanhin, Agin, apulaiseni ja Lehan, nuorimmaiseni.”

Pidin pääni kumarassa, mutta vilkuilin silmäripsieni lomasta. Iskanin katse pyyhkäisi meitä kaikkia ja viivähti Lehanissa. Vaikka se ei tullut yllätyksenä, jouduin nieleskelemään moneen kertaan. Agin huohti vieressäni, aivan kevyesti.

*Finlandia Juniorilla palkitun
Maresin itsenäinen jatko-osa!*

aikki alkaa nuoren Kabiran tekemästä kauaskantoisesta, pahasta virheestä: rakastunut tyttö paljastaa vaalimansa lähteen salaiset voimat visiirin pojalle, Iskanille. Vallanhaluinen nuorukainen tajuaa heti voitonsa hyödyntää lähdettä ja tyttöä omiin, paholaismaisiin tarkoituksiinsa. Hänen uhreikseen joutuvat Kabiran lisäksi vaeltajaklaanin valkotukkainen Garai, unienkutoja Orseola, naissoturi Sulani ja moni muu. Kukin tytöistä ja naisista kertoo oman, erilaisen tarinansa, mutta kaikkien elämää leimaa väkivalta ja vapaudenkaipuu. Heissä jokaisessa asuu myös voima, joka odottaa esillepääsyään...

Nuorille aikuisille tarkoitettu *Naondel* sijoittuu Punaisen luostarin perustamista edeltävään aikaan. Kaunis mutta säälimätön romaani vangitsee ja lumoo lukijansa.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789513 190873

N84.2/84.2

ISBN 978-951-31-9087-3

